

[Steffensen]

andre ord når en konfliktsituation er bragt ud af kontrol på en sådan måde, at den kan siges at udgøre en alvorlig fare for freden. Skal sanktioner være effektive, kræver de tilslutning og efterlevelse fra alle betydende nationer. Erfaringer fra de økonomiske sanktioner tyder ikke på, at økonomiske sanktioner over for Sydafrika vil blive effektive.

Det forekommer også mig inkonsekvent, at man vil gribe ind med økonomiske sanktioner over for Sydafrika, men ikke over for andre lande, som det ville være mindst lige så berettiget at gribe ind over for på grund af misligholdelse af FN-pagten, f. eks. Sovjetunionen efter invasionen i Afghanistan. Der bør altså med andre ord være en rimelig grad af konsekvens i vor udenrigspolitik.

Da hensigten med boykotpolitikken angiveligt er at få den sydafrikanske økonomi til at bryde sammen, må man forudse betydelige vanskeligheder ikke blot for befolkningen i Sydafrika, men også for sydafrikanske samhandelslande. Det er hævet over enhver tvivl, at Sydafrika vil vide at drage nytte af denne afhængighed og dermed lægge et særdeles effektivt pres på disse lande.

Kristeligt folkeparti må derfor konkludere, at en omfattende økonomisk boykot af Sydafrika utvivlsomt vil vise sig at være et tveægget sværd, som det i realiteten næppe er i de afrikanske landes egen interesse at få opretholdt. Det er vor opfattelse, at vi i Danmark og de øvrige nordiske lande og EF bedst kan støtte en fredelig udvikling i Sydafrika i retning af fuld ligeberettigelse mellem alle befolkningsgrupper ved at give udtryk for fortsat afstandtagen fra dette umenneskelige apartheidsystem. Vi mener altså, ligesom udenrigsministeren understregede det, at det bør være i fællesskab, først og fremmest med vore nordiske lande, men også med vores fælles partnere i EF og også i FN, hvis der skal være nogen effekt i en sådan boykot.

I øvrigt kan det have værdi at få skabt større opmærksomhed omkring de indberetninger, som danske virksomheder i Sydafrika i henhold til EFs såkaldte adfærdskodeks skal indsende hvert år til udenrigsministeriet. Vi kunne eventuelt foreslå, at denne adfærdskodeks kunne tages op til kritisk vurdering med henblik på en eventuel stramning i lyset af de indhøstede erfaringer.

Jeg skal til sidst sige, at kristeligt folkeparti ikke kan støtte det fremsatte dagsordensforslag.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Hr. Riishøj spurgte, hvordan udenrigsministeren opfatter apartheidsystemet, og fik antydning, at udenrigsministeren nok ikke så særlig alvorligt på apartheidsystemet. Det synes jeg ikke var nogen særlig rimelig antydning, al den stund jeg i min besvarelse af hr. Riishøjs spørgsmål udtrykkeligt gjorde opmærksom på, at regeringen opfatter det sydafrikanske system som noget ganske enestående i verden, al den stund det er det eneste sted, racediskrimination er systematiseret og institutionaliseret som politisk system. Skarpere kan man vel ikke tage afstand fra et politisk system.

Til bemærkninger, der fra anden side er faldet, vil jeg sige, at en sådan institutionalisering af racediskrimination er noget ganske andet end at forfølge eller behandle andre mennesker dårligt.

Hr. Riishøj var inde på, at vi laver sanktioner over for østlandene. Hr. Riishøj nævnte konkret COCOM-systemet og spurgte: hvorfor gør vi ikke noget tilsvarende over for Sydafrika? Jeg må minde hr. Riishøj om, at vi rent faktisk har en våbenembargo over for Sydafrika. Så den faldt altså også til jorden, hr. Riishøj.

Hr. Kelm-Hansen skal jeg hilse fra justitsministeren og sige, at hvis folketingets retsudvalg ønsker en nærmere redegørelse for efterforskningen i Trigonsagen, så kommer justitsministeren naturligvis gerne i udvalget.

Hr. Kelm-Hansen fandt, at kulhandelen er en skønhedsplet, og stillede i den anledning et dagsordensforslag. Det er klart, at hvis det dagsordensforslag bliver vedtaget af et flertal i folketinget, så vil regeringen da følge det flertals henstilling og rette en henvendelse til de pågældende selskaber, men det sker godt nok med en fornemmelse af, at man måske derved skubber dette at føre udenrigspolitik over på kredse uden for folketinget og regeringen.

Endelig ønskede hr. Steen Folke en garanti for, at der ikke eksporteres dansk olie til Sydafrika. Det er klart, jeg ikke kan give sådan en garanti, men jeg kan da sige til hr. Steen Folke, at den tidligere regering rettede